

Burak Küntay

Erdoğan-Trump görüşmesi

19 Mayıs 2017

Yazdır Yazı Tipi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve ABD Başkanı Donald J. Trump, ABD başkanlık seçimleri sonrası ilk kez bir araya geldiler.

Bu görüşme öncesinde Türkiye tarafında en hassas olan noktalar YPG-PYD'ye ABD'nin silah desteği meselesi ve FETÖ'nün iade süreci görüşmenin en önemli gündem maddesiydi. Ziyaretten yaklaşık bir hafta önce Amerikan Kongresi'nde de onaylanan ve Türkiye'nin terörist örgüt olarak adlandırdığı terör örgütlerine ABD'nin silah desteği vermesi bir NATO müttefiki ve stratejik ortak olarak Türkiye'nin toplantı öncesi en büyük çekincesiydi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ABD'ye, yakın zamanda referandumun önemli bir tarafı olmuş ve referandumdan galip çıkmış bir cumhurbaşkanı olarak gitti. ABD tarafında bakış açısı Türkiye'den çok daha farklı bir noktadaydı. Zaten uzun süredir farklı boyutlarda gayri resmi bir şekilde devam eden ABD ve YPG-PYD ilişkileri, en azından bir ABD'nin DAES ile mücadele sürecinde sonuna kadar devam

ABD ve YPG-PYD ilişkileri anlaşılmalı ki ABD'nin DAESH ile mücadele sürecinde sonuna kadar devam edecek bir görünüm almıştı. Türkiye'nin bu noktadaki çekincesi bilinmekle beraber ABD'nin kararından bir dönüş olmayacağı da netti. FETÖ'nün iadesi noktasında ise zaten daha önceden Amerikan yargısına havale edilmiş süreçte bir değişiklik olmayacağı da yine bir Amerikan gerçekliği olarak gündeme oturdu.

Ancak saatler ve günler boyunca bu görüşmenin nelere etki edeceği, el sıkışmadaki samimiyetten kapıda karşılayıp uğurlamaya, yüzlerdeki mimiklerden takılan kravatların renklerinde aranan mesajlara, toplantının süresinin az mı çok mu olduğundan yemek menüsüne kadar birçok şey üzerinden Türk-Amerikan ilişkileri tasvir edilmeye çalışıldı.

Şimdi gelelim bazı gerçeklere. Türkiye, ABD'nin 1830'dan beri farklı şekillerde ilişki içerisinde olduğu, bilhassa da 1947 yılından itibaren önemli bir müttefiki olarak NATO ile ilişkilerini perçinlediği müttefikidir. Ne kadar farklı isimler takılsa da askeri ve stratejik anlamda müttefik iki ülkeden bahsediyoruz. Şu ana dek 1950'lerden beri okuduğumuz, arşivlerden incelediğimiz veya bizzat şahit olduğumuz bir tane devlet başkanı düzeyinde ziyaret yoktur ki üslupsuzluk, değersizlik ya da ehemmiyetsizlik içersin. Gerek ABD gerek Türkiye tarafından farklı liderler yıllarca Beyaz Saray'da en üst düzeyde hürmetle karşılanmış, kendilerine itibar edilmiş, toplantı sürelerinin uzun ya da kısa olduğu fark etmeksizin, Türkiye Cumhuriyeti'nin gücüne, kuvvetine her daim değer verilmiş ve Türkiye Cumhuriyeti'nin liderleri Beyaz Saray'da en üst düzey saygıyla ağırlanmıştır. Dolayısıyla bu ziyarete istinaden dakika hesabı yapmak, kıyafetler üzerinden anlamlar çıkarmak çok da gerekli değildir. Bu ziyaretin gerçekleştiği süreye geçmiştekilerden daha iyi ya da kötü diyerek atıfta bulunmak da gerçekçi değildir. Türkiye'nin itibarına yakışır iyi bir ağırlama olmuştur.

Bu süreci değerlendirirken takıldığım ikinci mesele, gerek medyada gerek sivil toplumda çok konuşulan "Görüşmede ne değişecek, Türkiye ABD'yi ikna edebilecek mi ya da ABD Türkiye'yi yanına alabilecek mi?" gibi sorular olmuştur. Sanki liderlerin bütün gelişmelerden haberi yokmuşçasına, ilk defa iki ülke meselelerini o toplantıda duyuyormuş edasıyla kararların o dakika alınacağı, bütün devlet politikalarının o görüşmede değişeceğine dair yaklaşımlar da çok gerçekçi olmaz. İki devletin bürokratları, diplomatları oturup, aylar öncesinden bu görüşmelerin alt yapısını hazırlamış, tartışmalarını, müzakerelerini ve değerlendirmelerini yapmış, o toplantı esnasında iki devletin lideri de ülkelerinin resmi ve olması gereken milli çıkarları doğrultusunda duruşlarını ifade etmiş, süreci ne başlatmış ne de sonlandırmıştır.

Peki bundan sonra ikili ilişkilerde en azından yakın vadedeki gelişmeler nereye doğru seyreder?

ABD'nin silah yardımı Türkiye açısından kabul edilemeyen bir gerçektir. Çünkü YPG, PYD, PKK hepsi aynı yere bağlı bir terör örgütüdür. Buraya yapılan silah yardımları geri alınsın alınmasın, kontrollerinin yapılması mümkün değildir. Ve Türkiye için verildiği an itibarıyla ulusal güvenlik tehdididir. Rusya'nın

bu noktada YPG ve PYD'ye destek olması, Türkiye'ye karşı bir tavır değil, oradaki YPG-PYD güçlerini tamamen Amerikan güdümüne bırakmamak ve muhtemel operasyonlar sonrası Esad'ı koruma altına almak içindir.

Bütün bunlar doğrultusunda Türkiye tutumunu değiştirmeden, ulusal gücü mukabilinde, uluslararası alanda esneme payları ve risk alabilme değerleri ölçüsünde gerekirse müdahalelerde bulunmalı, uluslararası hukuktan kaynaklanan tüm haklarını kullanmalı ve bu noktada bu hadisenin milli çıkarların olmazsa olmaz bir parçası olduğunu bir kez daha göstermelidir. Bu süreçte asıl endişe etmesi gereken, adeta McMahon ve Sykes-Picot süreçlerinde kullanılan, bölgenin genetiğiyle oynayıp, işi bittikten sonra bölgeden çıkıp giden ama yüz yılı aşkın süredir bölgeyi kaosa bırakan o bakış açısı gittikten sonra orada kullanılan ve Molla Mustafa Barzani örneğinde de defalarca gördüğümüz gibi kaderine terk edilecek, ancak yine bir gün var olabilmek, bölgede huzur içinde yaşayabilmek için Türkiye'den medet umacak olan gruplardır.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş